

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι

Ενότητα 6: Σχολική Νοσηλευτική

Αθηνά Καλοκαιρινού – Αναγνωστοπούλου

Καθηγήτρια

Τμήμα Νοσηλευτικής

Τομέας Δημόσιας Υγείας

Εργαστήριο Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Σχολική Νοσηλευτική

Η Σχολική Νοσηλευτική είναι η εξειδικευμένη έκφραση της επιστημονικής νοσηλευτικής η οποία προάγει:

- ✓ την υγεία
- ✓ την ακαδημαϊκή επιτυχία και
- ✓ μακροχρόνια την ισορροπημένη ανάπτυξη των μαθητών

Σχολικοί Νοσηλευτές

Οι Σχολικοί Νοσηλευτές

- ενθαρρύνουν τη θετική αντίδραση των μαθητών στη φυσιολογική ανθρώπινη ανάπτυξη
- προάγουν την υγεία και ασφάλεια στο Σχολείο
- παρεμβαίνουν στα πραγματικά και δυνητικά προβλήματα υγείας
- παρέχουν υπηρεσίες κατά περίπτωση και συνεργάζονται ώστε να καταστήσουν το μαθητή και την οικογένεια ικανούς να προσαρμοστούν, να αυτοεξυπηρετούνται, να υπερασπίζονται τον εαυτό τους και να μαθαίνουν.

Εθνικός Σύνδεσμος Σχολικών Νοσηλευτών Αμερικής

Η Πορεία της Σχολικής Νοσηλευτικής στο χρόνο (I)

- **1900** Ο συνωστισμός χιλιάδων μεταναστών στη Νέα Υόρκη πυροδοτεί την εμφάνιση μεταδοτικών ασθενειών. Lillian Wald προτείνει να μπουν Ιατροί στα Σχολεία για επιθεωρήσεις.
- **1902** Η Lena Rogers είναι η πρώτη Σχολική Νοσηλεύτρια στη Νέα Υόρκη.
- **1903-1904** Προσλαμβάνονται 39 Νοσηλευτές στη Νέα Υόρκη δοκιμαστικά.
- **1905-1908** Η Βοστώνη και η Φιλαδέλφεια εντάσσουν την Αγωγή Υγείας στα Σχολεία.

Η Πορεία της Σχολικής Νοσηλευτικής στο χρόνο (II)

- **1912** Ο Ερυθρός Σταυρός στην Αμερική δημιουργεί Νοσηλευτική Υπηρεσία, ώστε να καλύψει τις ανάγκες για φροντίδα υγείας μαθητών απομακρυσμένων περιοχών.
- **1940** Υλοποιούνται υπηρεσίες για μαθητές με Ειδικές Ανάγκες.
- **1960** Αναπτύσσονται πολλά προγράμματα Αγωγής Υγείας αλλά δημιουργείται σύγχυση για το διευρυνόμενο ρόλο των Νοσηλευτών.
- **1970** Η εμφάνιση φαινομένων όπως: η χρήση ναρκωτικών, η νεανική εγκληματικότητα και τα αφροδίσια νοσήματα προκαλούν τεράστιες αλλαγές στα υπάρχοντα προγράμματα Αγωγής Υγείας.

Ιστορική Αναδρομή (1/3)

Επεκτάθηκε στον

Καναδά

Και

Στην **Ευρώπη**

Με **διάφορο** ρυθμό ανάπτυξης

Ιστορική Αναδρομή (2/3)

Οδήγησαν σε επέκταση Νοσηλευτικής
στο Σχολείο

Ιστορική Αναδρομή (3/3)

Σήμερα το Σχολείο:

- Μέσον προσφοράς υγειονομικών υπηρεσιών στο σχολικό πληθυσμό και των 3 βαθμίδων
- Επέκταση υπηρεσιών στο προσωπικό του σχολείου και στους γονείς

ΣΧΟΛΕΙΟ = ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Σχολική Νοσηλευτική

1. Παροχή Υπηρεσιών Υγείας.
2. Αγωγή Υγείας.
3. Βελτίωση και Εξασφάλιση Υγιούς Σχολικού Περιβάλλοντος.

Οι Σχολικοί Νοσηλευτές Εργάζονται

- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
 - Ιδιωτικά Σχολεία
- Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
 - Τ.Ε.Ε. δημόσια και ιδιωτικά
- Μονάδες Ειδικής Αγωγής
 - Ειδικά Δημ. Σχολεία, Ειδικά Γυμνάσια και Λύκεια,
 - Τ.Ε.Ε. Ειδικής Αγωγής και Ε.Ε.Ε.Κ.

Σχετική Νομοθεσία

- **Νόμος 2817/ 14-3-2000, Άρθρο 3:**

Σχολικοί Νοσηλευτές είναι αυτοί που ασκούν έργο υγιεινής και φροντίδας υγείας των παιδιών που φοιτούν στις μονάδες Ειδικής Αγωγής.

- **Νόμος 2817/ 14-3-2000, Άρθρο 1:**

Στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες περιλαμβάνονται όσα έχουν:

- α) νοητική ανεπάρκεια ή ανωριμότητα
- β) σοβαρά προβλήματα όρασης και ακοής
- γ) σοβαρά νευρολογικά ή ορθοπεδικά ελαττώματα ή προβλήματα υγείας
- δ) προβλήματα λόγου και ομιλίας
- ε) ειδικές δυσκολίες στη μάθηση
- στ) σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, ή όσα παρουσιάζουν αυτισμό και άλλες διαταραχές ανάπτυξης.

Σχολικός Νοσηλευτής

Ο Σχολικός Νοσηλευτής κατά περίπτωση είναι ο μοναδικός επαγγελματίας υγείας που έρχεται σε επαφή με το άρρωστο παιδί στο Σχολείο και συχνά ο μοναδικός επαγγελματίας υγείας στην εκπαιδευτική κοινότητα.

«Οι Νοσηλευτές σήμερα χορηγούν περισσότερα φάρμακα από ποτέ»

Gerri Harvey

Συνήθη Προβλήματα Υγείας

- **Παιδιά**

ατυχήματα, λευχαιμίες, γρίπη, πνευμονία, άσθμα, υποθρεψία, λοιμώξεις ανώτερου αναπνευστικού, χρόνια βρογχίτιδα, οδοντιατρικά προβλήματα

- **Έφηβοι**

εγκυμοσύνη, κακοποίηση, χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών, αφροδίσια νοσήματα, ατυχήματα

Η Σχολική Νοσηλευτική Αναγκαία διότι:

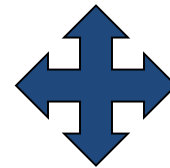
- Το σχολικό περιβάλλον μπορεί να εκθέσει τους μαθητές σε κινδύνους.
- Τα παιδιά χρειάζεται να είναι υγιή για να είναι ικανά να μορφωθούν.
- Η διατήρηση της υγείας των παιδιών σήμερα σημαίνει υγιής ενήλικες στο μέλλον ικανούς να οδηγήσουν την κοινωνία σε ευημερία.
- Υπάρχει πάντα η ανάγκη για προστασία και ενίσχυση ολόκληρης της κοινότητας.

Υπηρεσίες Υγείας

Ευθύνη του:

**ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

Υπηρεσίες Υγείας (1/2)

Διακρίνονται σε:

- ✓ Ανίχνευση, διερεύνηση, εκτίμηση της υγείας κάθε παιδιού.
- ✓ Διατήρηση αρχείων με περιστατικά και δεδομένα σε ατομικό και γενικό επίπεδο.
- ✓ Προαγωγή της υγείας και πρόληψη της ασθένειας.

Υπηρεσίες Υγείας (2/2)

- ✓ Διαχείριση περιστατικών.
- ✓ Υπηρεσίες αποκατάστασης ή επανένταξης.
- ✓ Εξειδικευμένες νοσηλευτικές διαδικασίες.
- ✓ Παροχή Πρώτων Βοηθειών.
- ✓ Εκμάθηση στρατηγικών για την ανάπτυξη υγιούς τρόπου διαβίωσης.

School Based Telehealth Clinics

Στόχοι της Σχολικής Νοσηλευτικής

- Η Πρωτογενής Αγωγή Υγείας προάγει την υγεία και προστατεύει τα παιδιά από ασθένειες.
- Η Δευτερογενής Αγωγή Υγείας περιλαμβάνει την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων και την παραπομπή σε άλλα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας ή υπηρεσίες.
- Η Τριτογενής Αγωγή Υγείας περιλαμβάνει την αποκατάσταση βοηθώντας τους μαθητές με τις αλλαγές που βιώνουν και τη λήψη αποφάσεων.

Αγωγή και Προαγωγή Υγείας

- Περιλαμβάνει τομείς όπως:
 - Διατροφή
 - Ανάπτυξη και Ωρίμανση
 - Ατομική Υγιεινή
 - Έλεγχο Σωματικού Βάρους
 - Άσκηση και Φυσική Κατάσταση
 - Έλεγχος και πρόληψη χρόνιων νοσημάτων
 - Πρόληψη τραυματισμών και προστασία
 - Σεξουαλική Αγωγή

Αγωγή και Προαγωγή Υγείας, 2

- Ψυχική και Πνευματική Υγεία
- Έλεγχος STRESS
- Οικογενειακή Ζωή
- Διαπροσωπικές Σχέσεις
- Χρήση και Κατάχρηση Ουσιών
- Βία
- Ωρίμανση και Θάνατος
- Υγεία καταναλωτή
- Υγεία στην κοινότητα
- Υγεία περιβάλλοντος

Χορήγηση Φαρμακευτικής Αγωγής

- Τα φάρμακα χορηγούνται μόνο κατόπιν γραπτής άδειας των γονιών, ενώ θα πρέπει να υπάρχει και ιατρική συνταγή.
- Καταγράφονται απαραίτητα: το όνομα του μαθητή, το σκεύασμα που χορηγείται, η δοσολογία, η ώρα, καθώς επίσης και το όνομα του ατόμου που το χορηγεί.
- Τα φάρμακα φυλάσσονται σε καθαρό και ασφαλές περιβάλλον, κλειδωμένα.

Κοινωνική – Πολιτισμική Προσέγγιση της Αναπηρίας (1/2)

- **Αρχαία Ελλάδα**

Αναπηρία = Αχρηστία

Μύθος της σωματικής τελειότητας

Καιάδα

- **Εποχή της διάδοσης του Χριστιανισμού**

Αναπηρία – αρρώστια = Θεάρεστα που οδηγούν στον εξαγνισμό.

Η αναπηρία είναι ανταμοιβή για τις αμαρτίες των προγόνων.

Ανάπτυξη πρακτικών φιλανθρωπίας

Απομόνωση των αναπήρων σε νοσοκομεία – ειδικά σπίτια φτωχών κι απόρων.

- **Μεσαίωνας**

Αποτελούν μέρος της παγκόσμιας τάξης και της θέλησης του Θεού.

Η κοινωνική φροντίδα βασικός τρόπος αντιμετώπισης των αναπήρων.

Κοινωνική – Πολιτισμική Προσέγγιση της Αναπηρίας (2/2)

- **18ος αιώνας**

Ανάπτυξη πόλεων – Ασυλοποίηση των αρρώστων

Ανάπηρος = Υποκείμενο προβλημάτων + Αντικείμενο ιατρικής έρευνας και μελέτης

- **19ος αιώνας**

Εκπαιδευτικά ιδρύματα για τυφλούς και κωφούς

Ορθοπεδικές κλινικές για φυσικές αναπηρίες.

- **20ος αιώνας**

Την πιο απάνθρωπη απορριπτική στάση (Γ' Ράιχ – ιδεώδες της Αρίας φυλής)

Ανάπτυξη ιατρικού μοντέλου για την αναπηρία

Εξάπλωση των Κέντρων Αποκατάστασης]

Έννοιες – Εκφράσεις (1/3)

- **Εκφράσεις περιφρόνησης - απομόνωσης**
 - **Ψυχοπαθής:** Ελληνογενής, ξεν. όρος, < γαλλ. Psychopathie.
 - **Κουζουλός:** κυπριακή, κούζα «στάμνα χωρίς χέρια ή με ένα μόνο χερούλι». ή ανάμειξη των κουλλός και ζαβός ή ζουρλός.
 - **Τρελός:** αρχ. τρηρός «ελαφρός», ελαφρόμυαλος - I.E. Tres «τρέμω»
 - **Μουρλός:** < μωρο-λόγος ή μωρός + λωλός
 - **Ζουρλός:** <(σ)βουρλός <σβουρίζομαι «γυρνάω σαν σβούρα»

Έννοιες – Εκφράσεις (2/3)

- **Λωλός:** μτχ. ὀλωλώς, «απολωλώς, χαμένος» του αρχ. ὀλλυμαι
- **Παλαβός:** απολωλώς > πολωλώς > παλαλός > παλαβός. παλάβρα «φλυαρία, παλαβωμάρα» > παλάβια > παλαβιός
- **Ζαβός:** αρχ. Σάβος ή Σαβός «εκτός εαυτού, τρελός»
- **Σακάτης:** < τούρκικη sakat
- **Κουλλός:** < αρχ. κυλλός ή το ρ. κυλίνδω «κυλάω» ή με σανσκρ. Kuni «παράλυση του βραχίονα»
- **Μογγόλος**
- **Ανήμπορος:** < αν + μπορώ

Έννοιες – Εκφράσεις (3/3)

- **Εκφράσεις οίκτου**

Φανερώνουν καλή πρόθεση

- **Φτωχός:** αρχ. πτωχός < πτωκός, ρημ. πτήσσω «ζαρώνω από φόβο»
- **Κακόμοιρος /ο**
- **Καημένος / ο:** αρχ. καίω – ε-(κάη)-ν + παρ. επίθ. -μός

Η Έκφραση : «Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες»

- Χρήση των αρχικών της: Α.Μ.Ε.Α
- Κάλυπτε την νέα αντίληψη
- Έχει μια σημαντική αδυναμία

Αποδεκτή : «άτομο με αναπηρία»

κι αν χρειάζεται ένας προσδιορισμός
π.χ. «άτομο με κινητική αναπηρία»

Σημερινή Τάση

- Υιοθέτηση λέξεων για αποφυγή των συναισθηματικών περιγραφών που αποφορτίζουν την «αναπηρία».
- Αποφυγή εικόνων:
 - Που παρουσιάζουν τους ανάπηρους σαν παθητικούς δέκτες κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών
 - ή που μεγεθύνουν τις διαφορές τους με τους ικανούς σωματικά ανθρώπους.

Επιπτώσεις στο Άτομο και την Οικογένεια

Οι επιπτώσεις εξαρτώνται

- Από παράγοντες που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία (φύση, σοβαρότητα, θεραπεία, τις κοινωνικές προκαταλήψεις που τη συνοδεύουν)
- Από παράγοντες που συνδέονται με τη χρονική στιγμή που συμβαίνει (βρεφική, νηπιακή, νεότητα κ.α.)
- Από ψυχοκοινωνικούς παράγοντες (φύλο, ηλικία, προσωπικότητα, κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, υποστηρικτικό δίκτυο).

Αντιλήψεις της Οικογένειας για την Αναπηρία

- **Πρόκληση**

Στάση: Κινητοποιείται για τις δυσκολίες
Αναζητεί πληροφορίες
Αναπτύσσει νέες δεξιότητες
Προσαρμόζεται αποτελεσματικά
- **Δοκιμασία**

Δοκιμάζεται η πίστη, η αντοχή, οι σχέσεις τους.
- **Κακοτυχία**

Βιώνουν έντονο άγχος
Απειλείται η συνοχή και η ισορροπία τους
- **Θέλημα της μοίρας**

Παθητική – Καρτερική
Δεν αναζητούν πληροφορίες
Δέχονται τις ιατρικές συμβουλές
- **Τιμωρία**

Αρνητική –απαισιόδοξη αντίληψη για τη ζωή
Οργίζονται με την αδικία
Αναπτύσσουν επιθετικότητα
Είναι καχύποπτοι – Δεν εμπιστεύονται
Νιώθουν ενοχές
Δέχονται παθητικά τη θεραπεία
Μεγάλες δυσκολίες προσαρμογής

Παράγοντες Αύξησης & Προστασίας της Αντοχής της Οικογένειας

- Χαρακτηριστικά της προσωπικότητας
 - η αυτοεκτίμηση
 - η ευελιξία προσαρμογής
 - η αντίληψη της αναπηρίας ως «πρόκλησης»
 - η ενεργός συμμετοχή
- Η οικογενειακή συνοχή και η απουσία συγκρούσεων
- Η επαφή κι η επικοινωνία με τον κόσμο και η ενεργοποίηση – αξιοποίηση των υποστηρικτικών δικτύων (συγγενείς, φίλοι, φορείς)

Νόμος 2817 / 14-3-2000

Αμ.Ε.Ε.Α: Δυσκολίες μάθησης - προσαρμογής

Περιλαμβάνονται :

- Νοητική ανεπάρκεια ή ανωριμότητα
- Προβλήματα όρασης (**τυφλοί**), ακοής (**κωφοί, βαρήκοοι**)
- Νευρολογικά ή ορθοπεδικά προβλήματα
- Προβλήματα λόγου και ομιλίας
- Ειδικές δυσκολίες στη μάθηση (**δυσλεξία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία**)
- Σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές δυσκολίες, αυτισμό, και διαταραχές ανάπτυξης.

Η Εκπαίδευση των Αμ.Ε.Ε.Α.

Πραγματοποιείται

- Στη **συνήθη** σχολική **τάξη** με παράλληλη στήριξη.
- Σε **τμήματα ένταξης** της γενικής εκπαίδευσης.
- Σε **αυτοτελή** σχολεία ειδικής αγωγής
- Σε **σχολεία ή τμήματα** σε νοσοκομεία, κέντρα αποκατάστασης, ιδρύματα αγωγής και ιδρύματα χρονίως πασχόντων.
- Σε εξαιρετικές περιπτώσεις **στο σπίτι**.

Διάρκεια φοίτησης : Ως το **14ο** έτος

12/θ Ειδικό Δημοτικό Σχολείο ΕΛΕΠΑΠ

- **Ειδικό:** Έχει ορισμένο σκοπό και αποστολή.
- **Δημοτικό:** Υπάγεται στη δικαιοδοσία του δήμου.
- **Σχολείο:** Ίδρυμα στοιχειώδους εκπαίδευσης ανηλίκων.
- **ΕΛΕΠΑΠ:**
 - Προνοιακό – Κοινωνικό Σωματείο
 - Ιδρύθηκε το 1937
 - Ν.Π.Ι.Δ.
 - Διοικείται από το Δ.Σ.

Σκοπός: Η αντιμετώπιση της κινητικής αναπηρίας για καλύτερη δυνατή αποκατάσταση κι ένταξη στο κοινωνικό σύνολο.

«Δεν είμαι καθόλου ευτυχισμένος αφού δεν ξέρω να διαβάσω.

Τελευταία είμαι λίγο χαρούμενος γιατί άρχισα να προχωρώ με τον περπατητήρα, αλλά πολύ λυπημένος γιατί βρίσκομαι σ' αυτό το καροτσάκι.

Ο αδερφός μου έχει φίλους, εγώ δεν έχω. Δεν μπορώ να πάω εκεί που πάει, να κάνω ποδήλατο, να παίξω μπάλα.

Μόνο σ' ένα μέρος μπορώ να κινηθώ, στην αυλή του σπιτιού κι αυτό όταν έχει καιρό κι οι γονείς μου έχουν χρόνο να με κατεβάσουν.....»

Ο Σχολικός Νοσηλευτής καλείται (I)

- να οργανώσει μια επιδημιολογική βάση δεδομένων που θα καταγράφεται η κατάσταση υγείας κάθε μαθητή
- να παρέχει πρώτες βοήθειες και να οργανώσει το φαρμακείο του σχολείου
- να αναλάβει το ρόλο του εκπαιδευτή για θέματα αγωγής υγείας
- να βρει τρόπους ένταξης των μεταναστών στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας και σε υποστηρικτικές δομές

Ο Σχολικός Νοσηλευτής καλείται (II)

- να αναλάβει συμβουλευτικό ρόλο όταν το παιδί και η οικογένειά του έρχονται αντιμέτωποι με τη λήψη αποφάσεων για θέματα υγείας
- να διεξάγει έρευνα για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας στα Ειδικά Σχολεία
- να οργανώσει και να συντονίσει προγράμματα Αγωγής Υγείας σε τοπικά γραφεία και περιφέρειες

Προβλήματα στο Χώρο Εργασίας

- Απομόνωση
- Ανάθεση καθηκόντων
- Ανταγωνιστικές συμπεριφορές
- Συνεχιζόμενη εκπαίδευση
- Τήρηση ιατρικού απορρήτου
- Μικρός αριθμός Σχολικών Νοσηλευτών στην Ελλάδα και στασιμότητα
- Το έργο του δεν αναγνωρίζεται
- Δεν έχει τον δικό του χώρο, χρόνο για επισκέψεις και πρόσβαση σε δομές υγείας

Ελληνική Νομοθεσία (1/3)

- **1910**: Οργάνωση Κεντρικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Παιδείας
- **1914**: Δημιουργία του θεσμού του σχολιάτρου & της Υγειονομικής Υπηρεσίας
- **1976**: Η Υγειονομική Υπηρεσία υπάγεται στο Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών
- **Π.Δ. 544/1977**: Στο Υ.Κ.Υ. υπάγεται η Γενική Διεύθυνση Υγιεινής (η οποία περιλαμβάνει τη Δ/νση Σχολικής Υγιεινής) & οι υπηρεσίες νομαρχιακού επιπέδου (σχολικά ιατρεία, κέντρα μαθητικής αντίληψης)
- **Νόμος 1397/1983**: Υπηρεσίες σχολικής υγιεινής αναλαμβάνονται από τα κέντρα υγείας
- **Νόμος 2071/1992**: Υπηρεσίες σχολικής υγιεινής υπάγονται στις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Ελληνική Νομοθεσία (2/3)

- **Νόμος 1566/1985 (άρθρο 35, παρ. 3)**: Για το διορισμό ως επιμελητές απαιτούνταν πτυχίο νοσοκόμων ή βρεφονηπιοκόμων ή επισκεπτών υγείας ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ υπάγονταν στο γραφείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- **1985**: Εμφάνιση Νοσηλευτών στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής
- **Νόμος 1566/1985 (άρθρο 35, παρ. 2)**: Το προσωπικό των Σ.Μ.Ε.Α. είναι εκπαιδευτικό προσωπικό Α΄ βάθμιας & Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης καθώς & ειδικό & διοικητικό προσωπικό
- **Νόμος 2519/1997**: Η Δ/νση Σχολικής Υγείας συνίσταται στη Γενική Δ/νση Δημόσιας Υγείας

Ελληνική Νομοθεσία (3/3)

- **Νόμος 2009/1999**: Οι επιμελητές εξισώνονται οικονομικά με τους εκπαιδευτικούς
- **Νόμος 2817/2000**: Ο κλάδος των επιμελητών μετονομάζεται σε κλάδο ΠΕ25 σχολικών νοσ/των.

Σήμερα οι θέσεις καλύπτονται από νοσηλευτές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- **Νόμος 3172/2003**: Η Δ/νση Σχολικής Υγείας υποβιβάζεται σε τμήμα, ενώ στην περιφέρεια το τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης επιβλέπει τις υπηρεσίες σχολικής υγιεινής
- **Νόμος 3370/2005**: Καμιά αλλαγή δε σημειώθηκε.

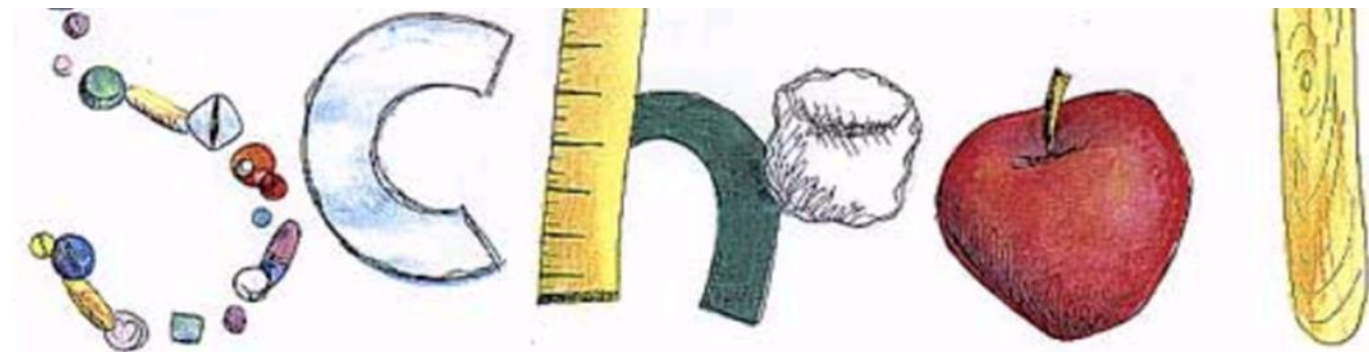
Στόχος

Στόχος μας είναι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες να πάρουν τα κατάλληλα ερεθίσματα μέσα από την ολοκληρωμένη αγωγή και την εκπαίδευσή τους, ώστε η διαφορά με τα υπόλοιπα παιδιά να μικραίνει.

Πιστεύουμε ότι η αρμονική συνεργασία όλων των επαγγελματιών στο χώρο της εκπαίδευσης θα βοηθήσει τα παιδιά να ζουν αυτόνομα και ανεξάρτητα στον ανώτερο δυνατό βαθμό.

DELAWARE

Lucy Nuan
6/95

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση διαθέσιμη [εδώ](#).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αθηνά Καλοκαιρινού 2015. Αθηνά Καλοκαιρινού. «Κοινωνική Νοσηλευτική Ι. Σχολική Νοσηλευτική». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/NURS1/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

"Η δομή και οργάνωση της παρουσίασης, καθώς και το υπόλοιπο περιεχόμενο, αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία της συγγραφέως και του Πανεπιστημίου Αθηνών και διατίθενται με άδεια Creative Commons Αναφορά Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή Έκδοση 4.0 ή μεταγενέστερη.

Οι φωτογραφίες που περιέχονται στην παρουσίαση αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία τρίτων. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, αναδημοσίευση και διάθεσή τους στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς τη λήψη άδειας από τους δικαιούχους. "

